

gewerkt met Diffusion Tensor Imaging en ook met deze scantechiek kon worden aangetoond dat wittestofaandoeningen leiden tot cognitieve stoornissen en dat locatie van de aandoening van belang is voor de aard van de uitval. Uit deze studies blijkt dat de aard en ernst van de cognitieve stoornissen samenhangen met de plaats waar de wittestofaandoeningen gelokaliseerd zijn.

Development and validation of a composite endpoint as a quality indicator in elderly care

Cynthia Hofman, proefschrift Radboud Universiteit, Nijmegen, mei 2016, 176 pp.

Binnen het in 2008 gestarte Nationaal Programma Ouderenzorg zijn meer dan 125 innovatieve projecten gestart. Hofman heeft een instrument ontwikkeld om de effectiviteit van die projecten in kaart te brengen. Het instrument heet 'The Older Persons and Informal Caregivers Survey-Minimum DataSet' (TOPICS-MDS) en bestaat uit vragenlijsten voor zorgvrager en mantelzorger. Het is samengesteld door experts uit de regionale zorgnetwerken ouderen. Van ongeveer zestig projecten zijn data verzameld van 43.000 ouderen en negenduizend mantelzorgers. In haar proefschrift beschrijft Hofman de ontwikkeling en validering van één score, gebaseerd op een gewogen combinatie van scores uit de TOPICS-MDS, en zij noemt die TOPICS CEP (*composite endpoint*). Met andere woorden: is er een score voor algemeen welbevinden te formuleren waarin acht deelgebieden (zoals lichamelijke gezondheid, pijnervaringen en cognitieve problemen) zijn samengevoegd? Hofman presenteerde aan 124 ouderen en 76 mantelzorgers vignetten, korte beschrijvingen van het leven van een denkbeeldige per-

soon, waarbij de kwaliteit van leven moest worden beoordeeld. Leeftijd blijkt een belangrijke factor voor het bepalen van preferentiegewichten van domeinen. Mensen waarop de vignetten waren gebaseerd (interne beoordeling) waarden hun kwaliteit van leven anders dan mensen die het vignet als verhaal te lezen krijgen (externe beoordeling). Mantelzorgers en patiënten kijken ook anders tegen kwaliteit van leven aan dan zorgverleners: de laatste groep hecht meer belang aan factoren als chronische aandoeningen en functionele beperkingen, terwijl zorgverleners meer belang hechten aan pijnbeleving, sociaal functioneren en ervaren kwaliteit van leven. Dit kan erg belangrijk zijn bij de keuze voor waar een behandeling zich op zou moeten richten. Tot slot is de validiteit onderzocht door de TOPICS CEP te vergelijken met soortgelijke scores bij een zeer grote groep personen uit meerdere projecten. De resultaten laten zien dat de TOPICS CEP bruikbaar is.

Health status of older migrants in the Netherlands: Cross-cultural validation of health scales

Özgül Uysal, proefschrift Universiteit van Amsterdam, september 2016, 168 pp.

De vrij algemene vlag van de titel dekt een meer specifieke lading: een project waarin de validiteit van een vertaling van een eenzaamheidsschaal en depressieschaal worden geanalyseerd en waarin ook een nieuwe dementiescreeningstest is ontwikkeld, vooral voor gebruik bij thuiswonende oudere Turkse, Marokkaanse en Surinaamse migranten. Het project werd bekend onder de titel: 'Symbol: Systematic testing beholding other languages'. Hoofdstuk 1 gaat in op de sociaal-medische kenmerken van de genoemde migrantenpopulatie. In hoofd-